

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

Dispvatio V. De Specie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

DISPUTATIO V.

De Specie.

QUAMVIS differentia ex eo quod sit contractiua generis, & constitutiua speciei, videatur habere aliquam prioritatem respectu speciei, & propterea posset commodè de ea agi ante speciem; tamè ex alio capite satis cōuenienter tractari potest prius de specie: tum quia est correlatiuum generis, correlatiua autem sunt simul cognitione: tum etiā quia est prædicabile perfectius, quandoquidem dicat totam essentiam rei, differentia vero formaliter & explicite nō dicat nisi partem essentia. Præterea etiam parui refert, de quo prædicabili prius agatur; sufficit enim eorum omnium naturam declarare quocumque ordine id fiat.

QVÆSTIO I.

Virum bona sint definitiones speciei assignatae à Porphyrio.

QUONIAM quælibet species habet duas considerationes, vnam, secundum quam continetur sub genere aliquo, cui sic subiicitur, vt genus de illa in quid prædicari possit, sicut animal prædicatur de homine, & viuens de animali; alteram, secundum quam potest prædicari de aliis sub se contentis, vt homo potest prædicari de Petro & Paulo: Hinc Porphyrius duas speciei assignauit definitiones aut descriptiones: Prima est quod sit illud quod subiicitur generi, vel de quo genus in eo quod quid est prædicatur; & hæc est definitio eius, quatenus comparatur ad superiora, sub quibus continetur. Altera est, quod sit illud quod est prædicabile de pluribus numero differentibus in quid, quæ est definitio eius, quatenus comparatur ad inferiora, quæ continentur sub ipsa, vt homo continet sub se Petrum & Paulum: examinamus ergo hic, an hæc descriptiones, seu definitiones sint bene traditæ.

CONCLUSIO I.

Bona est descriptio Porphyriana speciei subiicibilis, qua dicitur quod sit illud, quod subiicitur generi; & etiam illa altera, quod sit illud, de quo genus prædicatur in quid: & hæc duæ definitiones possunt explicari, & sic vt coincidunt, & sic vt differant. Hæc in re est communissima, & patet prima pars, quia per vtramque illam descriptionem explicatur natura speciei subiicibilis, vt distinguitur ab omnibus aliis rebus: distinguitur enim à genere, vt est genus, per hoc quod subiicitur generi, & per hoc quod genus de ipsa prædicatur in quid: nam genus, vt genus formaliter, non subiicitur, nec aliquid de ipso prædicatur, sed potius est prædicabile. Distinguitur etiam à specie prædicabili vt tali, quia illa vt sic non subiicitur, nec aliquid de ipsa prædicatur, sed potius alia subiiciuntur ipsi, & ipsa de aliis prædicatur.

Secunda pars, nempe quod illæ duæ descriptiones possint sic explicari, vt differant vel conueniant, probatur, nam illud subiici potest sic intelligi, vt significet, quod species subiiciatur in prædicatione, & sic conueniret vtrique descriptio. Potest etiam sic explicari, vt significet quod species includat genus, & minus late pateat quam ipsum, & sic different illæ duæ descriptiones, quia prima non diceret expresse ordinem ad prædicabilitatē, sicut diceret secunda, & tamen vtrique, etiam vt non coincidunt, sufficienter explicaret naturam speciei subiicibilis, vt distinguitur à cæteris rebus. Nec est momenti vllius, vtra sit essentialior, in quo non conueniunt auctores, sed vtrique potest dici essentialis per additamentum, sicut definitiones illæ Vniuersalis: Vniuersale est aptum inesse multis; & Vniuersale est aptum prædicari de multis.

3. Obiicit primo: Indiuidua subiiciuntur generi, & genus de iis in quid prædicatur: nam verū est quod animal

includatur in Petro & Paulo, & quod prædicetur in quid de ipsis; ergo neutra ex prædictis definitionibus est bona, quandoquidem vtrique conueniat alijs à definito, nempe indiuiduo, quod non est species subiicibilis.

Fuentes, Auerſa, Ioannes à sancto Thoma, hic respondent negando consequentiam, quia licet indiuidua subiiciantur generi; tamen non sunt vniuersalia: intelligitur autem per ly quod in his definitionibus aliquid vniuersale, vt patet ex mente Porphyrij, qui solum agebat hic per se de quinque vniuersalibus, & seorsim in hoc ipso capite obiter egit de singularibus, seu indiuiduis post traditas has definitiones.

Hæc responsio est bona ex suppositione quod nō possit dari aliquid quod habeat rationē speciei subiicibilis formaliter, quod non sit vniuersale: sed quia id est in controuersia, & quia supra ostendimus non requiri ad genus formaliter, quod species, de quibus prædicatur, sint vniuersales, propterea magis placet alia communissima responsio, quam ex Toletō afferant hic Complutenses, distinguendo antecedens: indiuiduum subiicitur generi, & genus de ipso prædicatur in quid, eo modo quo intelligitur in his definitionibus speciem subiici generi, & genus prædicari de specie, nego antecedens; alio modo, concedo antecedens. Modus autem ille, quo species in illis definitionibus dicitur subiici generi, est quod subiiciatur ipsi immediate, ita vt ad ipsam contrahatur immediate per differentiam: sic autem non subiicitur indiuiduum generi, quia non contrahitur genus ad indiuiduum immediate, sed prius contrahitur ad speciem, & mediante specie inest indiuiduo: similiter modus, quo est prædicabile genus de specie, est quod sit de ipsa prædicabile, tanquam quid immediate ad ipsam contractum, & hoc modo non est prædicabile de indiuiduo.

4. Dices: animal est species subiicibilis respectu substantiæ vt sic; & tamen substantia vt sic non contrahitur ad animal immediate: ergo ad speciem subiicibilem non requiritur contrahibilitas immediata.

Respondeo negando maiorem loquendo formaliter nō enim est species subiicibilis formaliter respectu substantiæ vt sic, nisi quatenus subiicitur ipsi, vt contracta est ad aliquid aliud, quod ad ipsum immediate tanquam genus contrahitur: vnde quia animal non contrahitur immediate ad Petrum, nec aliquid aliud, in quo includitur, contrahitur ad Petrum tanquam genus, propterea Petrus non habet rationem speciei respectu animalis aut vllius superioris prædicati.

Dices secundo: animal prædicatur immediate de Petro, quando consideratur Petrus vt animal præcise, & prædicatur immediate de indiuiduo generico animalis: ergo secunda definitio speciei subiicibilis conuenit indiuiduo, nimirum illa, in qua dicitur quod sit illud, de quo genus prædicatur in quid.

Respondeo negando consequentiam, quia definitio vult quod species sit illud, de quo prædicatur genus in quid immediate à parte rei, & iuxta modum, quo à parte rei contrahitur genus; non vero quod sit illud, quod prædicatur immediate quomodocumque. Itaque quodcumque quod subiicitur generi immediate, tanquam illud, ad quod aliquod genus immediate contrahitur, & de quo aliquod genus potest, tanquam sic immediate contractum à parte rei prædicari, est species subiicibilis, &ue sit vniuersale quid, siue particulare: & hoc volunt prædictæ definitiones.

5. Obiicit secundo: Definitio debet esse notior definitioni, alias non explicaret naturam ipsius, & sic frustra adhiberetur, & non esset definitio, quia definitio est ignoti manifestatiua: sed hæc definitio non est notior definito, ergo non est bona. Probatur minor, quia non est notius quid sit genus, quam quid sit species: sed subiici generi non potest esse notius quam ipsum genus, sicut nulla relatio potest esse notior quam terminus, cum non possit esse aut intelligi sine termino.

Confirmatur, quia genus formaliter dicit respectū ad speciem, estque correlatiuum speciei; vnde supra definebatur per ordinem ad species: sed eorum, quæ sunt

Qua ratione species subiicitur generi.

correlatiua, vnum non est notius altero; ergo genus non est notius specie.

Confirmatur secundo, quia genus definiebatur supra per ordinem ad speciem: ergo species debet esse notior genere, & consequenter male definitur species per ordinem ad genus, tanquam ad quid notius.

Respondetur distinguendo minorem: ex natura sua, transeat minor: ex suppositione quod aliquid cognoscat quid sit genus, & non cognoscat quid sit species, negatur.

Dices: non potest cognosci genus, quin cognoscatur species, quandoquidem definiatur genus per ordinem ad speciem, & nihil cognoscatur per ordinem ad aliquid, quod non cognoscitur: ergo falsum supponitur, quod cognoscat aliquis genus non cognita specie.

6. *Respondetur* distinguendo antecedens; quin cognoscatur species, ut species formaliter, nego; quin cognoscatur aliqua res, quæ est species, concedo; & similiter distinguo consequens, non cognita specie, ut specie formaliter, nego; non cognita specie materialiter & specificatiue, concedo consequentiam. Itaque quando definitur genus per ordinem ad species, debent intelligi per species naturæ distinctæ rationis inter se, ita ut sensus definitionis sit, quod genus sit illud, quod prædicatur in quid de naturis distinctæ rationis: ut sunt autem distinctæ rationis præcise & formaliter, non sunt species subiectibiles; non vero sensus est, quod genus sit illud, quod prædicatur de speciebus, hoc est de rebus, quæ subiacentur generi ut genus, quia alias genus definiretur per æque ignotum, quia definiretur per ordinem ad seipsum. Similiter quando definitur species per ordinem ad genus, non debet hoc intelligi de genere formaliter, ut est correlatiuum speciei formaliter; sed de genere, ut est aliquid prædicabile de pluribus distinctæ rationis essentialis.

7. *Et per hoc patet ad primam confirmationem*, cuius maior est distinguenda pro utraque parte: genus formaliter dicit ordinem ad speciem formaliter, nego maiorem pro prima parte: ad speciem materialiter sub alio conceptu, quam sit conceptus ipsius, ut dicit formaliter respectum ad genus, concedo maiorem pro prima parte. Similiter distinguo maiorem pro secunda parte: genus est correlatiuum speciei, prout capitur species in definitione generis, nego, quia ibi non capitur, ut dixi, prout species formaliter, sed materialiter & specificatiue: si capitur alio modo, transeat maior pro secunda illa parte. Distinguo etiam minorem iuxta hoc: eorum quæ sunt correlatiua, vnum formaliter, ut correlatiuum, nequit esse notius altero, concedo; quia correlatiua formaliter, ut dicunt respectus ad se inuicem, sunt simul cognitione, ut postea dicemus: eorum, quæ sunt correlatiua specificatiue & materialiter, vnum nequit esse notius alio, nego minorem & consequentiam.

8. *Per idem patet ad secundam confirmationem* distinguendo antecedens: genus definiebatur per ordinem ad speciem formaliter consideratam, ut est formaliter subiectibilis, nego: sub alia ratione, concedo; & eodem modo distinguo consequens: ergo species formaliter, ut species subiectibilis, debet esse notius genere, nego; sub alio conceptu, concedo consequentiam.

Ne autem difficultas proposita & doctrina hæc videatur particulariter ad præsentem materiam spectare, aduertendum est utramque occurrere in omnibus correlatiuorum definitionibus; si enim velim definire producentem in ordine ad productum, aut patrem in ordine ad filium, aut æquale in ordine ad æquale, eadem difficultas opponi potest, & eadem responsio adhiberi seruata proportionem.

Obiiciunt tertio: species subiectibilis est vniuersalis, sed male describitur vniuersale per ordinem ad superius; ergo male describitur species subiectibilis per ordinem ad genus.

Respondetur distinguendo maiorem; ut subiectibilis ita, ut ipsa subiectibilitas sit vniuersalitas, nego, maiorem; secundum aliam rationem, transeat maior, & nego consequentiam.

9. *Bona & essentialis per additamentum est definitio speciei prædicabilis, quæ dicitur esse id, quod prædicatur de numero differentibus in quid.* Hæc est communis omnium, in quantum asserit quod illa definitio sit bona: & patet, quia declarat naturam speciei, & prædicabilitatem particularem quam habet; neque enim ulli alteri prædicabili competit prædicari de numero differentibus in quid, ut magis patebit ex solutione obiectionum. In quantum autem dicit conclusio, quod hæc definitio sit essentialis per additamentum, patet iisdem rationibus, quibus idem probatur supra de definitione generis, est enim sine dubio eadem ratio quantum ad hoc de utraque definitione, & similes sunt obiectiones; unde non est necesse vllas hic proponere, quia simul cum solutione parent ex dictis de genere.

Obiicitur contra bonitatem huius definitionis, conuenit aliis à definito: ergo non est bona. Probatur antecedens, quia conuenit generi, genus enim est prædicabile de numero differentibus in quid; querenti enim quid est Petrus & quid est Paulus, tam bene potest quis respondere quod sint animalia, quam potest sic querenti respondere, quod homo sit animal, & brutum sit animal.

10. *Aliqui dicunt*, intelligi in hac definitione, quod species prædicetur in quid complete & ut tota essentia; unde quia hoc non conuenit generi, quandoquidem prædicetur ut pars, propterea non conuenit ipsi prædictæ definitioni.

Alij dicunt, quod genus non prædicetur immediate de indiuiduis, quia ad illa immediate non contrahitur, sed mediante specie, & sic excludunt ipsum ab hac definitione, in qua intelligitur prædicatio immediata.

Contra has responsiones replicari potest, quod genus immediate prædicetur de indiuiduis, & etiam tanquam tota essentia, quando illa indiuidua considerantur secundum rationem genericam præcise, non consideratis differentiis essentialibus contractiuis: v.g. quando considerat quis Petrum & Paulum & Bucephalum tanquam singularia sensitiua, non considerando rationem aliquam particularem, tum prædicat, aut prædicare potest animal de ipsis tanquam immediate conueniens illis, & tanquam totam ipsorum essentiam: ergo animal est prædicabile immediate & complete de indiuiduis, & consequenter non obstantibus dictis responsionibus, definitio speciei prædicabilis competit generi.

Responderi potest distinguendo antecedens: genus prædicatur immediate aut complete de indiuiduis vllis realibus aut possibilibus prædicatione vera, per quam dicatur à parte rei esse totam essentiam illorum indiuiduorum, aut contrahi ad ipsa immediate, negatur antecedens; potest prædicari immediate & complete de indiuiduis, ut considerantur imperfecte & inadæquate ab intellectu, conceditur antecedens & negatur consequentia, quia prædicatio in quid de indiuiduis, per quam explicatur species, est prædicatio vera, per quam prædicatur de indiuiduis, ut sunt à parte rei, seu ut sunt intellecta adæquate, tanquam tota ipsorum essentia, aut tanquam immediate contractum ad illa.

11. *Alia datur satis communis & facilis responsio* ad prædictam obiectionem, negando antecedens, & ad probationem dicendo, quod genus non prædicatur in quid solum de numero differentibus, sed etiam de differentibus specie; species vero prædicabilis ita sit limitata ad prædicationem de numero differentibus, vnum possit prædicari de differentibus specie; unde dicunt subintelligendum in definitione præmissa ly tantum aut solummodo in sensu iam explicato. Addunt autem auctores huius responsionis, quod non erat necesse ut Porphyrius expresse poneret illam particulam in definitione, nam cum ante dixisset genus prædicari de pluribus specie differentibus, & quid quid prædicatur de speciebus prædicetur de indiuiduis illarum specierum, sufficienter significauit quod genus possit etiam prædicari de indiuiduis ac numero differentibus: unde cum hac definitione voluerit explicare speciem prædicabilem, prædi-

Bona est definitio speciei prædicabilis.

Quomodo definitur genus per ordinem ad species.

prædicabile, quæ est vniuersale distinctæ rationis à genere, sufficenter colligitur quod intellexit prædicabilitatem aliquā de indiuiduis, quæ non competit generi; hæc autem est prædicabilitas talis, vt non possit species de aliis quam de indiuiduis prædicari, quod est intentum.

Et hinc etiam potest colligi quod prædicetur species, tanquam quid immediate contractum, & tanquam tota essentia, quia si mediate contraheretur, hoc est median- tibus aliis differentiis essentialibus, posset prædicari de aliis quam de numero differentiis non minus quā genus, & sic esset genus & non species prædicabilis. Rursum si prædicaretur in quid vt pars essentia determinabilis, tū non contraheretur ad indiuidua immediate, sed prius contraheretur per partem essentia determinatiuā.

12. *Obiicies secundo:* species subalternæ seu intermediæ, quæ scilicet collocantur inter genus generalissimum & speciem infimam, sunt vere species & quidem prædicabiles, quia vere prædicantur de pluribus: sed tamen non conuenit ipsis hæc definitio, quandoquidem non solum prædicari possint de numero differentiis, sed etiam de specie differentiis; ergo non bene explicat prædicta definitio speciem prædicabilem.

Respondetur distinguendo maiorem: sunt species prædicabiles, prout species prædicabilis est vniuersale distinctæ rationis à genere, nego maiorem; prout species prædicabilis dicitur illud, quod subiicitur generi, & quod potest vterius prædicari in quid aliqua ratione, concedo maiorem & minorem, & distinguo consequens: non bene explicat prædicta definitio speciem prædicabilem, hoc est illud vniuersale, quod habet distinctā prædicabilitatem in quid à prædicabilitate generis, nego consequentiam: speciem prædicabilem alio modo acceptam, concedo consequentiam. Itaque breuiter hic aduertendum speciem prædicabilem posse capi dupliciter: primo pro omni illo quod est species, & vterius prædicabile in quid; secundo pro omni illo vniuersali, quod est prædicabile in quid modo in prædicta definitione explicari; & hoc modo capimus hic speciem prædicabilem, non primo modo.

13. *Obiicies tertio:* Anima rationalis est prædicabilis in quid complete de hac & illa anima rationali, quæ sunt numero tantum distinctæ: sed non est species prædicabilis: ergo male definitur species prædicabilis. Probatur minor, quia omnis species substantialis prædicabilis ponitur directe in prædicamento substantia: anima autem sic in eo non ponitur, quandoquid sit quid incompletum physice. Simile argumentum potest fieri contra definitionem generis de anima vt sic, respectu animæ rationalis & animæ sensitiuæ tantum: nam est prædicabile de ipsis in quid incomplete, & tamen non est genus, quia non ponitur directe in prædicamento substantia, sicut nec anima vlla, propter rationem dictam.

Respondetur breuiter, si per genera & species hic definita intelligantur entia completa, animā vt sic non esse genus respectu diuersarum specie animarum, nec animā rationalem esse speciem respectu huius & illius animæ rationalis: excluduntur autem à prædictis definitionibus per ly quod, quod denotat ens completum physice: si verò non intelligantur sola entia completa, sed quæcūque quæ habent prædicabilitatem in quid, siue sint completa, siue incompleta physice, tum anima vt sic erit genus, & anima rationalis species; & neganda est minor obiectionis cum probatione. Perinde autem est, quo modo ex his explicentur prædictæ definitiones; verissimilius tamen est Porphyrium voluisse explicare tantum genera & species completas physice, quia voluit explicare illa, quæ ponuntur directe in prædicamentis.

QVÆSTIO II.

Quomodo se habeant ad inuicem species subiicibilis & prædicabilis.

14. **C**ertum est à parte rei omnem speciem prædicabilem esse etiam subiicibilem, quia nulla est, quæ non continueatur sub genere aliquo: in quo conuenit cū aliqua alia re; & æque certum est quod omnis species subiicibilis non sit species prædicabilis prædicabilitate

definita in quæstione præcedenti, quia genera intermedia non sunt species prædicabiles, & tamen sunt subiicibiles, vnde in hoc sensu non necessarîo concomitantur se inuicē mutuo: sed difficultas est, an species subiicibilis possit considerari vt talis, quin consideretur vt vniuersalis ac prædicabilis aliquo modo de pluribus: & an species prædicabilis possit considerari vt talis, quin consideretur vt subiicibilis. Quæ difficultas fortassis in re conuenit cum illa alia prædicabilitas aliqua seu vniuersalitas sit per se competens speciei subiicibili, quæ talis est: ita vt sit vel de essentia eius, vel proprietas ipsius: & an subiicibilitas sit ita competens speciei prædicabili, vt sit de essentia ipsius, vel proprietas eius.

Caiet hic, & Arauxo 3. Metaph. dicunt subiicibilitatem esse de essentia cuiuscūque speciei, & prædicabilitatem esse proprietatem eius, quæ subiicibilis est. *Toletus vero hic* dicit vtrumque respectum tam subiicibilitatis, quæ prædicabilitatis alicuius, esse proprietates cuiuscūque speciei emanantes ab ipsius essentia, quæ secundum ipsum consistit in aptitudine essendi in multis: & iuxta hoc patet quod concomitantur se inuicē prædicabilitas aliqua, & subiicibilitas in quacūque specie prædicabili & subiicibili, etiam quæ talia formaliter, sicut rationalitas & risibilitas, aut sicut risibilitas & admiratiuitas concomitantur se in quocūque homine quæ homo.

Communior sententia est subiicibilitatem & prædicabilitatem non se habere ad omnem speciem, aut subiicibilem, aut prædicabilem, quæ talia sunt, hoc modo. Quæ sententia colligitur ex *Scoto 9. 2. 1. vniu.* & tenetur à Scottis omnibus, & Thomistis pluribus, quos sequuntur recentiores fere omnes.

CONCLUSIO I.

15. *Species subiicibilis, quæ talis formaliter non dicit vniuersalitate, nec prædicabilitatem, aut tanquam essentiale prædicatum, aut tanquam proprietatem, & potest optime intelligi sine vniuersalitate, aut prædicabilitate.* Hæc est conformis secundæ sententiæ contra primam. *Probat* autem, quia eo ipso quo animal includeret viuens tanquam partem determinabilem per sensitiuitatem, quamuis non esset aptum inesse multis, aut prædicari de multis, haberet rationem speciei subiicibilis, & non haberet vniuersalitatem, aut prædicabilitatem vllam, & consequenter eo ipso, quo consideraretur vt sic, consideraretur vt species subiicibilis, & non consideraretur vt vniuersalis, aut prædicabilis; ergo nec prædicabilitas nec vniuersalitas est de essentia speciei subiicibilis; nec ad cognitionem speciei subiicibilis, quæ talis, requiritur earum cognitio.

Quod etiam nec vniuersalitas nec prædicabilitas sit proprietas speciei subiicibilis quæ talis, probatur, tum quia non est potior ratio eui vniuersalitas, aut prædicabilitas essent proprietates subiicibilitatis, quam subiicibilitas sit proprietas eorum, aut alicuius ex illis: tū etiā quia ex prædicabilitate, aut vniuersalitate non potest inferri per vllum discursum subiicibilitas: sed posset, si esset proprietas eorum: ergo non est proprietas eorum.

Confirmatur hoc, quia si natura Michaelis esset incommunicabilis, vt putant Thomistæ, nulla esset ratio eui non habeat rationem speciei subiicibilis respectu generis, in quo conueniret Michael cum Gabriele: ergo vniuersalitas & prædicabilitas per accidens omnino se habent ad speciem subiicibilem, quæ talis est.

16. Verum quidem est, si species, respectu cuius dicitur genus habere rationem generis, deberet esse vniuersale formaliter, quod etiā species subiicibilis, quæ talis deberet esse vniuersalis, ac consequenter prædicabilis de multis; quia species subiicibilis est illa formaliter, per ordinem ad quam definitur genus, & ex cuius cognitione dependet cognitio generis: vnde si non posset cognosci, quod aliquid esset genus, nisi cognosceretur quod esset prædicabile de aliquo, quod esset vniuersale, sequitur quod non posset cognosci aliquid esse species subiicibilis, quin cognosceretur esse vniuersale, & consequenter quod subiicibilitas speciei exigat necessarîo ex ratione sua vniuersalitatem, non tamen tanquam prædicatum esset

Sensus quæstionis.

Species subiicibilis vt sic, non dicit vniuersalitate aut prædicabilitate.

essentiale, aut proprietatem, sed potius tanquam rationem fundandi.

Obiicies pro Auerſa, qui oppositum huius conclusionis tenet: Individuum est subiicibile etiam generi, & tamen non est species subiicibilis: sed huius non est alia ratio, quam quod non sit vniuersale: ergo species subiicibilis dicit vniuersalitatem necessariò, quamvis ipsamet subiicibilitas non dicat vniuersalitatem.

Respondeo negando minorem: sed ideo non vocatur species subiicibilis, quia non subiicitur generi immediate a parte rei, sicut subiicitur quæcunque res, quæ vocatur subiicibilis species.

CONCLUSIO II.

Species
prædica-
bilis non
exigit
subiici-
bilitatē.

17. *Species prædicabilis, quæ talis, non exigit subiicibilitatem, nec tanquam proprietatem, nec tanquam prædicatū essentiale, nec tanquam rationem fundandi, & potest optime intelligi absque subiicibilitate.* Hæc etiam est ex mente authorum secundæ sententiæ contra primam.

*Probat*ur, quia eo ipso, quo homo esset tota essentia Petri & Pauli, quamvis per impossibile vel possibile non haberet sub se vllū genus, esset species prædicabilis, quia esset prædicabile de pluribus numero tantum differentibus in quid immediate & complete; & eo ipso, quo intelligeretur ut sic (sicut potest optime intelligi) intelligeretur sub ratione speciei prædicabilis sine eo, quod intelligeretur ut subiicibilis: ergo non habet subiicibilitatem tanquam proprietatem, aut prædicatum essentiale aut rationem fundandi, & potest intelligi ut prædicabilis quin intelligatur ut subiicibilis.

18. *Confirmatur*, quia nulla prorsus est ratio, cur species prædicabilis, ut talis, exigeret subiicibilitatem vllō ex prædictis modis.

Dices esse rationem hanc, nimirum quod nulla sit species prædicabilis, quæ non sit subiicibilis.

Contra, quia hoc non arguit, quod ut prædicabilis formaliter exigit subiicibilitatem: bene enim respectus appetitinales diuersi possunt competere rei abique eo quod vna formaliter exigit ex se vllō modo alteram, & in tali casu haberent a parte rei necessariam connexionem, non vero ex ratione suæ formali, sed ex natura rei, in qua reperirentur.

19. *Confirmatur secundò*, quia non est potior ratio, cur prædicabilitas exigeret subiicibilitatem vllō ex prædictis modis potius, quam subiicibilitas prædicabilitatem: ergo non est dicendum quod eam sic exigit.

19. *Obiicies pro Auerſa*, qui videtur tenere oppositum huius conclusionis: genus generalissimum non dicitur species prædicabilis, licet prædicetur de pluribus, animal vero dicitur species prædicabilis: sed hoc non ob aliam rationem, nisi quia prædicabilitas speciei exigit pro fundamento, aut connotato aliquo modo subiicibilitatem generi, quam habet animal, & non habet substantia & sic, quæ est genus generalissimum, supra quod non est aliud genus, cui subiicitur: ergo species prædicabilis, ut talis, exigit ex se aliquo modo subiicibilitatem.

Respondeo distinguendo maiorem pro secunda parte: dicitur species prædicabilis, prout species prædicabilis est illa, quæ prædicatur in quid complete aut immediate de pluribus numero tantū distinctis, & pro ut nos hic accipimus speciem prædicabilem, nego maiore pro illa parte; dicitur species prædicabilis, id est dicitur species, quæ potest prædicari de multis, concedo maiorem. Similiter distinguo minorem: sed non est alia ratio, cur animal dicatur species, quæ possit prædicari, nisi quia est subiicibilis, transeat minor; sed non est alia ratio cur dicatur species prædicabilis, prout hic agimus de specie prædicabili, nego suppositum, nempe quod dicatur aut sit talis. Distinguo denique consequens: ergo species prædicabilis alio modo, quam prout hic agimus de specie prædicabili, exigit subiicibilitatem, transeat consequentia: ergo species prædicabilis, prout hic de ea agimus, exigit subiicibilitatem ex se, nego consequentiam. Itaque fateor quod omne illud, quod dicitur species, & est prædicabile, non tamē sicut species infima, quæ simpliciter vocatur species prædicabilis, exigit subiicibili-

tatem, imo constituitur formaliter in esse speciei per illam subiicibilitatem, propterea enim vocatur species, non quia est prædicabilis, sed quia est subiicibilis. Quod autem quod est species prædicabilis, prout definitur species prædicabilis hic a Porphyrio, non exigit per se subiicibilitatem.

20. Ex his patet, quod si sequatur aliquis respectus rationis in specie subiicibili, quando consideratur ut aliud, in quo includitur genus, aut in specie prædicabili, quando consideratur ut inclusum in indiuiduis immediate, & si constituitur utraque species tã subiicibilis quã prædicabilis, logicè & secundò intentionaliter sumpta, per illos respectus rationis, quod species subiicibilis logica & secundò intentionaliter sumpta distinguatur realiter à specie prædicabili logica & secundò intentionaliter sumpta eo modo, quo potest distinctio realis dari inter entia rationis, quia bene potest fieri vnus ex illis respectibus sine eo, quod alter fiat; sicut potest dari consideratio, ad quam sequitur vnus ex illis absque consideratione, ad quam sequitur alter, ut patet ex dictis.

21. *Quæres*, utrum possit dari ratio speciei prædicabilis abique vniuersalitate. *Respondeo* certū esse quod si capiatur species prædicabilis pro illa re, quæ est prædicabilis de aliquo per modum totius essentia, speciem prædicabilem, ut sic, non exigere vniuersalitatem, aut prædicabilitatem de multis: & licet de facto omne creatum sic prædicabile sit etiam vniuersale ac prædicabile de multis, tamen id per accidens est ad prædicabilitatem per modum totius essentia. Ratio est, quia si humanitas non esset communicabilis vlli, nisi Petro, sicut dicunt Thomistæ naturam Gabrielis non esse vlli alteri communicabilem, adhuc esset tota essentia Petri, sicut natura Gabrielis est tota essentia Gabrielis, & considerata ut talis, posset ut talis de Petro prædicari.

Confirmatur, quia nulla est ratio, cur prædicabilitas per modum totius essentia exigeret ex se formaliter prædicabilitatem de pluribus, aut vniuersalitatem, siue tanquam proprietatem, siue tanquam prædicatum essentiale, siue tanquam rationem fundandi.

Si vero capiatur species prædicabilis, ut definita est à Porphyrio, sine dubio exigit vniuersalitatem & prædicabilitatem de pluribus, imo per hanc constituitur in esse talis, ut patet ex definitione eius; nec in hoc potest esse controuersia.

22. Sed bene est controuersia, an hæc vniuersalitas, aut prædicabilitas de pluribus debeat esse talis, ut possit natura, quæ est species prædicabilis, prædicari de multis, in quibus vere & realiter existit, aut possit existere; an verò sufficiat quod per intellectum possit apprehendi in multis, & quod natura quantum est ex se & conceptu suo formali non dicat repugnantiam ad esse realiter in multis; licet ex aliis principiis id ipsi repugnaret: *Thomistæ* tenent hoc secundum sufficere, & propterea dicunt naturam Gabrielis, licet secundum ipsos de potentia Dei absoluta nequeat esse in pluribus indiuiduis, esse tamen speciem prædicabilem, etiam secundum quod species prædicabilis definitur à Porphyrio, quia scilicet non ex conceptu suo formali, neque ex aliqua proprietate reperta in illo conceptu ipsi id repugnat; unde potest dici quod quantum est ex se, & ratione sua formali, sit prædicabilis de multis numero differentibus; quod sufficit secundum ipsos ad rationem speciei prædicabilis, prout definita est à Porphyrio; licet repugnet ipsi ex aliis principiis reperiri in multis, nimirum ex eo quod careat materia, quæ est principium multiplicationis numerica.

Scotistæ verò & recentiores communiter tenent oppositum, & negant vllam rem habere posse rationem speciei prædicabilis, ut hæc definita est à Porphyrio, quæ a parte rei non sit multiplicabilis numero, & apta inesse ac prædicari de multis per intellectum.

23. Verum de hac controuersia egimus supra *disp. 3. qu. quarta*, de vniuersali *num. 53.* vbi probauimus hanc secundam sententiam. Hic tamen in gratiam veritatis adiungere libuit, si daretur aliqua natura completa implu

An ratio
speciei
prædica-
bilis in-
uoluatur
vniuersa-
litate.

An species
prædica-
bilis
debeat
posse ef-
fe vere
& reali-
ter in
multis.

Senten-
tia Tho-
mistarū.

Senten-
tia Tho-
mistarū.

Resolu-
tio con-
trouer-
sæ.

imultiplicabilis realiter, cui tamen ex sua ratione formali non repugnat multiplicari, secundum quod conciperetur, ut distincta ab omnibus naturis diuersa rationis, siue perfectè siue imperfectè, illam naturam posse dici esse, quantum est ex sua ratione formali sic concepta, prædicabilem de multis in quid complete; atque adeo si hoc sufficeret ad speciem prædicabilem, veram esse sententiam Thomistarum, quæ tamen sententia non placet absolutè & simpliciter propter duas potissimè rationes.

Prima est, quod gratis dicat sufficere ad speciem prædicabilem, ut descripta est à Porphyrio, huiusmodi prædicabilitatem quantum est ex se: nam cum Porphyrius dicat speciem prædicabilem esse prædicabilem de multis absolutè & simpliciter, & sine illa restrictione, & cum posuerit exemplum de specie, quæ absolutè & simpliciter est sic prædicabilis; perfectè gratis dicitur voluisse comprehendere sub sua definitione naturas, quæ non essent multiplicabiles, nec prædicabiles de multis, nisi cum tali restrictione.

24 Secunda ratio est, quod omnis natura, quæ est imultiplicabilis realiter, habet hoc ex ratione sua formali, vel per se primo, vel tanquam quid consequens necessariò ad rationem suam formalem: ergo falsum est, quod de facto detur aliqua natura realiter imultiplicabilis, quæ sit species prædicabilis, etiam in sensu prædicto Thomistarum. Probatur antecedens, quia omnis natura, quæ est talis, vel habet esse talis ex ratione sua essentiali specifica, vel ex proprietate consequente ad essentiam specificam, vel ex indiuidualitate: non ex indiuidualitate seu hæcitate, quia hæcitas in omnibus est eiusdem rationis; vnde si faceret hæcitas aliqua vnā naturam realiter imultiplicabilem, omnis hæcitas faceret naturam, quam afficit, imultiplicabilem numero ita, ut nulla natura hæcitate posset multiplicari numero, etiā specificatiue loquendo, quod est absurdum & contra experientiam de multiplicatione numerica humanæ naturæ ac aliarum rerum materialium, quæ non obstante quod afficiantur hæcitatibus, multiplicantur numero; ergo natura imultiplicabilis numero habet esse talis ex ratione specifica, aut proprietate sequenti. Subsumo: sed si habet hoc ratione sua formali specifica, ergo falsum est quod quantum est ex ratione sua possit multiplicari. Si etiam ex proprietate consequenti, ergo quandoquidem omnis proprietas præsupponat rationem essentialem, ad quam sequitur ex vi ipsius, adhuc sequitur quod ex ratione specifica & formali repugnet ipsi saltem radicaliter multiplicabilitas, sicut ex ratione rationalitatis repugnat homini proprietas brutalitatis.

Confirmatur hoc: quia ex ratione spiritualitatis repugnat essentia Gabriëlis, verbi gratia multiplicatio numerica, quia ex illa ratione repugnat ipsi materia, quæ est principium multiplicationis numerice secundum ipsos: sed spiritualitas est de essentia Gabriëlis, & per eam distinguitur per se primo à materialibus substantiis: ergo ex ratione sua formali repugnat ipsi multiplicationi numerice, si repugnat ipsi villo modo. Si vero dicatur quod repugnat ipsi ex sua ratione formali perfectè concepta, non tamen imperfectè concepta, tum instandum est exemplis præmissis supra disputat. *quarta*, de essentia Dei & specie infima, ad ostendendum quod id non sufficiat ad speciem prædicabilem Porphyrianam. In rei tamen veritate credo tandem quæstionem esse de nomine.

QVÆSTIO III.

Virum omnes species diuersæ habeant necessario inaequalem perfectionem.

25 Quamuis hæc quæstio verè non spectet ad Logicam, & specialiter ad hunc locum, ubi agitur de speciebus, ut prædicabilibus & subiectibilibus, ad quam considerationem earum perinde est, an sint inæqualis vel æqualis perfectionis, nam eodem modo brutum & homo subiciuntur generi, & eodem modo prædicantur de suis inferioribus, siue sint, siue non sint æqualis perfectionis, ut patet; tamen quia supponitur communiter, quod omnes res specie distinctæ habent inaequalem

perfectionem ita, ut qualibet sit quacumque altera vel perfectior vel imperfectior, & nullæ duæ sint æqualis perfectionis; & quia non occurrerit alibi locus opportunior ubi tractetur; quid nobis apparet hic proponemus, quod & ante fecit *Auerſa* hoc ipso loco. Loquimur autem de speciebus primò intentionaliter sumptis, hoc est de naturis diuersæ rationis, ac diuersarum operationum aut effectuum.

CONCLUSIO I.

26 Certum est aliquas species diuersas esse inæqualis perfectionis ita, ut una ex ipsis sit simpliciter perfectior altera, & probabile est id esse verum de omnibus speciebus diuersis. *Prima pars* est extra controuersiam, & patet, quia sine dubio species humana est perfectior simpliciter, quam bouina aut equina, & intellectiones ac habitus virtutum sunt perfectiores quam albedo ac nigredo: ergo aliquæ species diuersæ sunt inæqualis perfectionis.

Secunda pars est communis omnium antiquorum, & ex professo *Soncina* 12. *Met. quæst. 4. Fonseca* 5. *Met. c. 28. quæst. 16. Suarez disp. 29. Met. sect. 13.* & sane horum auctoritati potissimum innititur.

Confirmatur præterea, quia non repugnat dari huiusmodi inæqualitatem in omnibus speciebus distinctis, & non est vlla ratio, quæ conuincat eam non dari de facto: ergo quandoquidem Philosophi communiter dicant ita esse, probabile censendum est quod ita sit.

CONCLUSIO II.

27 Non est certum quin dentur aliquæ species distinctæ æqualis perfectionis ita, ut neutra ex ipsis sit altera simpliciter perfectior aut imperfectior. Hæc est *Auerſa* supra, & fortassis hoc modo proposita non est contra Doctores communiter: quia licet dicant absolutè & simpliciter species omnes esse inæqualis perfectionis, non tamen dicunt id esse certum. Solus *Soncina* videtur ita dicere, dum putat se demonstrare oppositum. *Probatur conclusio*, quia nulla potest afferri ratio, ob quam certo constet omnes species debere esse inæqualis perfectionis: nam quod non implicat omnes esse tales non sufficit, quia etiam non implicat quod aliquæ ex illis sint æqualis perfectionis; vnde ex non implicancia non colligitur certo nec vna, nec altera pars huius controuersie.

Probatur secundo, quia si esset aliqua ratio, vnde colligeretur certo quod omnes species diuersæ debeant esse inæqualis perfectionis; maximè ex eo, quod essent diuersæ speciei: sed hæc ratio nihil probat, ergo. Probatur minor, quia bene potest aliquis habere conceptum de aliquibus rebus, verbi gratia de albedine, & dulcedine, quod sint diuersæ rationis ob dissimilitudinem maximam, quam habent, & tamen ignorare vtra altera sit perfectior; & sanè de facto non colligitur hominem esse perfectiorem equo ex eo, quod sit diuersæ speciei ab illo, quia hoc principium non magis probaret hominem esse perfectiorem quam equum, cum alter ab altero sit æquè distinctæ speciei; ergo ex diuersitate specifica non colligitur inæqualitas perfectionis.

Dices non colligi quidem hanc inæqualitatem determinatè ex diuersitate specifica ita, ut possit colligi ex illa, quænam ex speciebus determinatè sit perfectior; colligi tamen ex eo, quod aliqua ex illis indeterminatè sit altera perfectior, quod sufficit ad impugnandum conclusionem.

Contra, quia bene potest quis habere conceptum de diuersitate specifica rerum, nullo modo considerando aliquid de perfectione earum, nec est ex terminis euidentibus quod, quæ sunt diuersæ speciei, debeant esse inæqualis perfectionis, nec potest afferri vllus discursus, quo probetur: ergo non sufficit diuersitas specifica ad colligendum inæqualitatem perfectionis, etiam indeterminatè.

Confirmatur hoc per solutiones obiectionum, quia in his proponuntur discursus, quibus probari solet, quod ex diuersitate specifica colligatur inæqualitas specifica saltem indeterminatè.

Valet
contra
Scoti-
stas.

28 *Probatur tertio conclusio ex Auerſa*, quia pater-
nitas diuina est diuerſa ac diſſimilis rationis formalis à
ſiliatione diuina; (intelligimus autem in hac quaſtione
per diuerſitatem ſpecificam huiusmodi, diſſimilitudinē
in eſſentiis rerum, ſive illa eſſentia ſint ſpecies proprię
loquendo, ſive non) ſed vna ex illis non eſt perfectior
altera: ergo bene ſtat diuerſitas ſpecifica, ſeu diſſimi-
ludo eſſentiarum ſine inæqualitate perfectionis. Hæc
probatio efficaciter concludit hanc concluſionem ex
ſuppoſitione ſententię, quam communiter tenent
Scotiſtę, quod relationes diuinae non dicant formaliter
vllam perfectionem. Nec valet dicere quod quando di-
citur, quod ſpecies diſtinctę debent eſſe inæqualis per-
fectionis, id debeat intelligi de ſpeciebus abſolutis, non
de relatiuis, aut de ſpeciebus participantibus perfeccio-
nem, non vero de non participantibus, vt ſunt relatio-
nes diuinę. Hoc inquam non valet: non quidem pri-
mam, quia ſi poteſt ſtare inæqualitas perfectionis inter
relationes diſtinctę ſpeciei, non poteſt oſtendi cur ſimi-
liter non poſſit dari inter abſoluta aliqua diſtinctę ra-
tionis. Non etiam ſecundum propter ſimilem rationem,
quia ſi diuerſitas ſpecifica non inferat inæqualitatem
perfectionis in aliquo caſu, non eſt vlla ratio cur inferat
illam ex ſe præciſe in vilo caſu, & præterea ſicut poſ-
ſunt dari differentię eſſentiales contractiuae ac conſti-
tutiuae diſſimiles entitatiuę, & tamen conuenientes in
non habenda perfectione: ergo ſimiliter poſſunt dari
differentię conſtitutiuae diſſimiles entitatiuę, & tamen
conuenientes in tanta vel tanta perfectione, & confe-
quenter æquales in perfectione.

Minus valet illa probatio contra eos, qui dicunt re-
lationes diuinas dicere perfectionem formaliter; quia
illi poterunt dicere vnam ex illis non eſſe perfectiorem
altera, quia omnes ſunt infinitę perfectionis; de ratio-
ne autem infinitę perfectionis eſt non excedi ab vlla
alia: vnde quamuis in rebus, aut formalitatibus diuerſa
rationis formalis includentibus infinitam perfe-
ctionem, vna non debeat eſſe altera perfectior, tamen
poſſet contingere, quod in rebus non dicentibus infinitam
perfectionem quolibet diſtinctę rationis deberet
eſſe altera perfectior.

Quod confirmatur, quia licet iuſtitia & miſericordia
diuina, quia ſunt infinitę perfectionis, non excedant ſe
in uicem in perfectione, tamen iuſtitia & miſericordia
creata & infinita ita ſe habent, vt altera alteram exce-
dat. *Nihilominus* contra hos etiam valet hæc probatio,
quatenus ex ea conſtat quod ex diuerſitate ſpecifica vt
ſic, non inferatur bene inæqualitas, & quatenus hoc
ſuppoſito ipſi non poſſunt oſtendere, cur diuerſitas ſpe-
cifica creata, vt ſic, neceſſariò inferat illam inæqualitatē.

Proba-
bile eſt
duas vi-
ſiones
quas idē
oculus
habet de
diuerſis
albedini-
bus eſſe
diuerſę
ſpeciei.

29 *Probatur quarto conclusio*: quia viſio ocularis
vnius albedinis numero diſtincta ab alia albedine non
eſt maioris, aut minoris perfectionis, quam viſio ocula-
ris eiſdem oculi terminata ad aliam albedinem eiſdem
omnino rationis, vt pater: ſed tamen eſt valde veriſimile
illas viſiones eſſe diſtinctę ſpeciei; quia magis inter ſe
ſunt diſſimiles intrinſecę & per ſe, quam duę viſiones
eiſdem oculi terminatę ad eandem numero albedinem,
quandoquidem hæ duę conueniunt in omnibus, in qui-
bus conueniunt duę viſiones diuerſarum albedinum, &
præterea conueniunt in hoc, quod eſt eſſe viſiones eiſ-
dem numero albedinis, in quo non conueniunt illę viſio-
nes diuerſarum albedinum, quandoquidem per vnam
nequeat videri illud ipſum obiectum, quod videtur per
alteram. Nec dici poteſt quod illa diuerſitas oriatur ex
hæceitate, quia propter illam diuerſitatem illę duę
viſiones diſtinguuntur pluſquā numero, & quia in hæ-
ceitate omnes illę albedines conueniunt proportiona-
liter abſq; vlla proſus differentia. *Deinde*, ſi diſſimili-
tudo aliqua poteſt dari inter duo numero diſtincta ratio-
ne hæceitarū abſq; inæqualitate perfectionis, cur nō
poſſit dari diſſimilitudo inter aliqua ratione differentia-
rum eſſentialium abſq; inæqualitate perfectionis: ſed ſi
illa diſſimilitudo, quę eſt inter duas viſiones duarum al-
bedinū, proueniret ab hæceitatibus, quandoquidē non

habeat annexam inæqualitatem perfectionis, diſſimi-
ludo aliqua poteſt prouenire ab hæceitatibus abſq;
inæqualitate perfectionis: ergo & à differentis eſſen-
tialibus. Hæc ratio videtur valde vrgere non ſolum ve-
ritatem huius concluſionis, ſed falſitatem præcedentię
in cuius tamen fauorem reſponderi poteſt, quod ſit in-
certum, an illę duę viſiones, modò ſint diſſimiles, ſint
æqualis perfectionis. Hoc autem ſuppoſito corrumpit viſ
huius rationis, quę efficax eſt contra eos qui admitte-
rent eas eſſe æqualis perfectionis, prout multo proba-
bilis admittebat ab omnibus.

30 *Obiicit primò ex Soncina*: omnes differentię di-
uerſarum ſpecierum ſunt inter ſe inæqualis perfeccio-
nis: ergo & ſpecies per ipſas conſtitutę. Probatur ex
Philopho 10. *Metaph. text. 16.* vbi ait vnam differen-
tiam ſe habere vt formam, alteram vt priuationem; pri-
uationē autem ſumit pro ignobiliore, & minus perfectę.

Reſpondeo negando antecedens, & ad probationem
dicēdo, quod non accipiat priuationem pro ignobiliore
forma, quidquid dicat Commentator. Quod ſi etiam ita
illam acciperet Philoſophus, poſſet exponi quod loque-
retur ſemper vt in plurimum, non ſemper in omni caſu.
Imo certum eſt, quod ex differentis contrahentibus ali-
quod commune poſitiuum, neutra potius habeat ratio-
nem priuationis, quam altera; ſed vtraque habet ratio-
nem priuationis, quia ex coniunctione ſuperioris cū il-
la, ſuperius priuatur altera differentia ita, vt in vno ſup-
poſito non habeat vtramque, nec poſſit habere, loquen-
do de differentis ſpecierum realiter diſtinctarū, de qui-
bus ibi loquitur Philoſophus. Tamen quodcumque
aliquod ſuperius diuiditur in aliqua duo mēbra, quorū
alterū ita ſe habet, vt vix poſſit explicari eius differen-
tia, niſi dicendo quod ſit illa, quę opponitur alteri dif-
ferentię alterius membri, quę eſſet nota, tum diuiſio
debet dari per differentias, quarū vna explicatur poſiti-
uē, & propterea dicitur habere rationem formę; & al-
tera per ordinem ad negationem, aut priuationē iſtius
formę; & propterea dicitur habere rationē priuationis,
ſive ſit perfectior, ſive non ſit. Sic diuiditur animal vt ſic
in hominem & brutum, & assignatur pro differentiā con-
tractiua ipſius ad hominem rationalitas, quę explicatur
poſitiuē, & pro differentiā bruti irrationalitas, quę ex-
plicatur negatiue, ſeu priuatiue. Sic etiam diuiditur ſub-
ſtantia vt ſic in materialem & immaterialem, & pro diffe-
rentia illius assignatur ordo particularis ad materiam;
pro huius vero differentiā aliqua forma, ad quam ſe-
quitur negatio, vel priuatio talis formę.

31 Et ex his duobus exemplis patet, quod illa diffe-
rentia, quę explicatur negatiue, licet ſit aliquando im-
perfectior, non ſit tamen ſemper, nam in priori diuiſio-
ne differentiā bruti eſt imperfectior, quę explicatur pri-
uatiue; at in poſteriori differentiā ſubſtantia immateria-
lis, quę tamen explicatur priuatiue, eſt perfectior; vnde
conſtat non intellexiſſe Philoſophum per differentiam
priuatiuam, eam, quę eſſet ignobiliore, aut imperfectior.

Adde ad hæc, quod, ſi teneret Philoſophus expreſſe,
ſpecies diuerſas debere eſſe inæqualis perfectionis, hinc
tamen non ſequeretur id eſſe propterea certum, ſed ſo-
lum inde haberet probabilitatē deſumptam ab autho-
ritate Philoſophi, quę non præiudicat huic cōcluſioni.

32 *Obiicit ſecundò*: ſi differentię eſſent æquales,
æqualiter different a non ente & primo ente: ergo
non poſſet assignari ex quo capite different.

Reſpondeo negando conſequentiam, quia poſſet deſu-
mi ipſorum diuerſitas ex eo, quod non eſſent repræſen-
tabiles per eandem ſpeciem, & ex diſſimilitudine, quam
haberent in ſuis operationibus, ac effectibus.

Confirmatur hoc, quia prius colligimus aliqua eſſe di-
uerſę rationis de facto, quam colligamus illa eſſe inæ-
qualis perfectionis, nam ex diuerſitate illa colligitur il-
la inæqualitas maximē ab aduerſariis: ergo habemus
aliqua principia, ex quibus colligamus aliqua eſſe diuer-
ſę naturę independentē ab inæqualitate perfectionis.

Confirmatur ſecundò, quę cum equalitate perfectionis
hæceitarum, & cū hoc, quod æqualiter diſtāt ab ente
ſummo,

Diffe-
rentia
quę ex-
plicatur
per pri-
uationē
aliquādo
eſt per-
fectior,
aliquādo
imperfec-
tior.

Prius
colligi-
mus ali-
qua eſſe
diſſimi-
lia, quam
inæqua-
lis perfe-
ctionis.

summo, & non ente, manet adhuc illa diuersitas, quod vna non sit altera: ergo cum tali æqualitate differentiarum essentialium bene stat, quod vna sit dissimilis alteri. Neque enim est maior ratio de vno, quam de altero.

Confirmatur tertio: quia relationes diuinæ & attributa, etiam formaliter considerata, æqualiter distant à summo ente, hoc est ab essentia diuina, & à non ente, ac etiam ab ente creato, & tamen sunt æqualis perfectionis (si tamē habeant relationes diuinæ vllam perfectionem, quod negant Scotistæ, & asserunt Thomistæ) & dissimilis naturæ formaliter loquendo; ergo ex eo, quod aliqua differant æqualiter à non ente & summo ente non sequitur, quod non essent dissimilis naturæ formaliter.

33. *Obiicitur tertio:* Quæ sunt æqualis perfectionis, sunt omnino similia & consequenter eiusdem speciei: ergo quæ sunt diuersæ speciei, debent esse inæqualis perfectionis, alias essent & non essent eiusdem speciei. Probaturs antecedens, quia si non essent omnino similia essent dissimilia, & si essent dissimilia eo ipso deberent esse dissimilia in perfectione, & si essent talia, deberent esse inæqualia quia illud in quo essent dissimilia poneret inæqualitatem inter illa.

Respondeo, negando antecedens, & dando instantiam manifestā in attributis diuinis, & relationibus formaliter consideratis. Quæ sunt sine dubio dissimilia & tamen non sunt inæqualis perfectionis: nam attributa diuina sunt infinitæ perfectionis, & consequenter vnum ex illis non excedit alterum nec exceditur ab ipso, quod requiritur ad inæqualitatem; & relationes vel dicunt perfectionem & sic idem dicendum de illis quod de attributis; vel non dicunt, & sic non possunt dicere inæqualitatem, quam non habent. *Vnde* ad probationem antecedentis dico quod essent dissimilia in prædicatis essentialibus, non vero in perfectione istorum prædicatorum, nisi quatenus vna perfectio esset perfectio prædicati distinctæ rationis à prædicato alterius perfectionis: ex hac autem dissimilitudine non sequitur dissimilitudo, de qua agimus, hoc est talis ex qua sequeretur quod vna esset maior altera.

Dices: inde colligitur Petrum & Ioannem esse eiusdem speciei, quia sunt æqualis perfectionis: ergo illa omnia sunt eiusdem speciei, quæ sunt æqualis perfectionis.

Respondeo negando antecedens: sed inde potius colligo esse eiusdem speciei, quia nullam videmus dissimilitudinem inter prædicata essentialia eorum, sed potius summam similitudinem. Ipso inde potius colligimus quod sint æqualis perfectionis quia scimus quod sint eiusdem speciei; & hoc etiam, non quia quæ sunt diuersæ speciei, non possent esse æqualis perfectionis; sed quia quæ sunt eiusdem speciei necessario debent esse eiusdem perfectionis saltem essentialis ut est euident. *Vnde* negari posset consequentia, quia licet colligi posset ex eo quod aliquis sit cæcus cum non posse discurrere de coloribus, non sequitur quod quicumque non est cæcus possit de iis discurrere.

Dices secundo: si conuenirent in æqualitate perfectionis, deberent etiam conuenire in differentia, ratione cuius illa æqualitas perfectionis competeret ipsis: sed si conuenirent in illa differentia, non essent essentialiter dissimiles: ergo, quæ habent æqualem perfectionem, sunt omnino similia & eiusdem speciei.

Respondeo negando maiorem, & dando instantiam in attributis ac relationibus diuinis. Posset etiam dici quod illa conuenirent in eadem differentia quantum ad hoc, quod vtraque principaret tantam perfectionem ita, ut perfectio, principata ab vna, non sit maior nec minor quam illa, quæ principatur ab altera; sed quod disconuenirent in eadem differentia, quatenus perfectio tanta causata ab vna esset diuersæ rationis à perfectione tanta causata ab altera.

34. *Dices:* differentia vltima sunt se totis diuersæ: ergo non conueniunt in vilo vno conceptu, & consequenter species distinctæ non possunt conuenire in differentiis, ut sunt principia tantæ perfectionis.

Contra, non obstante differentiarum vltimarum diuer-

sitate, de facto verū est, quod equus & bos ex sua differentia vltima sunt imperfectiores quam homo: ergo conueniunt eorum differentia vltima in hoc, quod est principiare perfectionē minorem, quam sit perfectio hominis. *Deinde* non magis sunt primo diuersæ, seu se totis diuersæ differentia vltima specificæ quā individuales: sed hoc non obstante Petrus & Paulus conueniunt aliquo modo in æqualitate perfectionis individualis: ergo non obstante diuersitate differentiarum essentialium possunt species conuenire in æqualitate perfectionis essentialis.

Itaque licet differentia vltima sint se totis diuersæ, possunt conuenire proportionaliter, sicut indiuidua quæ talia conueniunt, & sicut ipsæmet differentia conueniunt in hoc, quod est facere differre, ut postea videbimus.

35. *Obiicitur quarto:* Philosophus 3. Met. tex. 11. ait sub genere inueniri in speciebus prius & posterius, hoc est melius ac deterius: ergo species debent esse inæqualis perfectionis.

Confirmatur, quia 8. Met. tex. 10. ait essentias rerum esse, sicut numeros: ergo quemadmodum, ex numeris nulli duo sunt distincti, quorum vnus non sit perfectior vel imperfectior altero: ita dicendum est de essentis rerum, ac consequenter omnes essentia diuersæ sunt inæqualis perfectionis.

Confirmatur secundo, quia hac ratione negatur processus in infinitum in causis essentialiter ordinatis, quia debent esse inæqualis perfectionis, qui tamen processus non negatur in causis accidentaliter ordinatis.

Confirmatur tertio, quia si species diuersæ essent æqualis perfectionis, tum posset vna causare alteram, quid enim impediret? sed non posset ex alio capite, nam non posset causare ipsam, nisi per modum causæ æquiuocæ, vel vniuocæ: non per modum causæ vniuocæ, quandoquidem effectus esset diuersæ rationis; non etiam per modum causæ æquiuocæ, quia hæc debet esse perfectior effectus.

36. *Respondeo* negando consequentiam vniuersaliter loquendo, quia licet sub genere reperiantur prius & posterius in speciebus, non debet hoc intelligi vniuersaliter respectu omnium specierum, sed respectu aliquarum; nec debet intelligi quod sub omni genere reperiantur prius & posterius, sed sub genere summo continente sub se varia genera, & species.

Dices: si non intelligeretur de omnibus speciebus male diceret Philosophus quod in quolibet genere, seu prædicamento reperiretur vnum aliquod, quod esset mensura & metrum aliorum omnium, hoc est, quod sit tale, ut per accessum ad ipsum, aut recessum ab ipso, maiorem vel minorem, possit colligi perfectio reliquorum omnium: nam si possent dari duæ species æqualis perfectionis, neutra ex ipsis posset esse mensura reliquorum omnium: non enim posset esse mensura alterius, præsertim si mensura debeat esse perfectior mensurato.

27. *Respondeo* negando sequelam, quia adhuc bene posset fieri, quod vna aliqua species reperiat in quolibet prædicamento, quæ sit perfectior qualibet alia specie in illo contenta, licet ex illis aliqua alia species essent æqualis perfectionis. Quod si etiam perfectissima species haberet aliam sibi æqualem in perfectione, qualibet ex illis posset esse mensura & speciei sibi æqualis, & cæterarum specierum imperfectiorum: bene enim possumus mensurare quantitatem vnus panni per alium pannum æqualis quantitatis; Verum tamen est quod neutra ex illis speciebus esset per se mensura alterius potius quā altera ipsius, si essent æqualis perfectionis. Adde, vtramque, aut omnes, quorum essent æqualis perfectionis posse censeri vnam quantum ad conuenientiam in perfectione æquali, licet quoad alias rationes essent diuersæ ac dissimiles. Sed ut magis ingenue procedam, transeat quod Aristoteles fuerit in illa opinione, ut putauerit species esse inæqualis perfectionis; sed cum non appareat vlla ratio ob quam hoc debeat esse verum, nego id propterea necessario tenendum, hic enim ago ex ratione, non ex autoritate.

38. *Ad primam confirmationem respondeo* negando consequentiam, quia non debent esse sicut numeri quoad omnem comparationem; (neque enim similitudo omnis debet currere quatuor pedibus ut aiunt) sed quoad hoc, quod quemadmodum essentia numerorum variatur per ablationem aut additionem cuiuscumque unitatis aut alterius numeri, ita essentia rerum variantur per additionem aut ablationem cuiuscumque prædicati essentialis; & quod quemadmodum omnes numeri magis quam numero differetes sunt diuersæ species: ita omnes essentia rerum, & omnes naturæ, plus inter se distinctæ quam numero, sunt dissimiles ac diuersæ species.

Ad secundam confirmationem dicendum quod non negetur processus in infinitum in causis essentialiter ordinatis, quia debent esse diuersæ species, & consequenter diuersæ perfectionis: sed quia deberent omnes actu existere, quando causant effectum, & quia hoc esset absurdum; vel quia ex aliis principiis colligitur quod causa superior debet esse perfectior inferiori, & consequenter si daretur processus in infinitum in illis, deberet dari aliqua creatura infinitæ perfectionis; nam de præto Deo, adhuc illæ causæ essent infinitæ; & propterea daretur aliqua ex illis infinitæ perfectionis, si haberent talem ordinem, de quo tamen discursu alias agendum erit. Quod si nulla alia ratio esset negandi illum processum, quam quod deberent esse diuersæ perfectionis, omnino sine fundamento sufficienti negaretur.

Quod
est æque
perfectum
cum alio
non ne-
cessario
debet
posse
aliud il-
lud produ-
cere.

Ad tertiam confirmationem respondeo non sequi, ex eo quod aliquid sit æqualis perfectionis cum alio, quod possit illud causare, sicut non sequitur ex eo, quod homo sit perfectior musca, aut boue, quod possit producere muscam aut bouem: & sicut non sequitur ex eo quod vna materia sit æque perfecta ac alia, aut vnus Angelus æque perfectus ac alius, aut vna gemma æque perfecta ac alia, quod possit aliam producere. Colligeretur autem non posse ab ipso produci à priori ex eo, quod non haberet virtutem ad hoc proportionatam, & à posteriori ex eo quod non haberetur vlla experientia, per quam posset constare quod haberet talem virtutem. Quod si tamen posset producere illam, esset causa æquiuoca ipsius, & eo supposito, negandum esset quod causa æquiuoca sit semper perfectior suo effectu omni; cuius oppositum fundatur in eo, quod hic negamus esse certum, nimirum quod species debeant esse inæqualis perfectionis.

39. *Obiicies quinto* Quæ sunt æqualia possunt inter se commensurari: sed quæ sunt dissimilis naturæ non possunt inter se commensurari: ergo omnia dissimilia sunt inæqualia in perfectione.

Respondetur distinguendo maiorem: quæ sunt æqualia, concedo; quæ non sunt, negatur. Similiter distinguo minorem: quatenus sunt dissimiles, concedo; quatenus conueniunt in tantitate perfectionis, nego minorem & consequentiam. Itaque quemadmodum albedo, ut tria, & nigredo ut tria, licet sint dissimilis naturæ, & forte inæqualis perfectionis, possunt tamen commensurari, in quantum conueniunt in tot gradibus perfectionis ipsius entitatis diuersæ; ita etiam albedo & dulcedo quantumuis haberent entitatem & perfectionem diuersam, possunt tamen conuenire in hoc, quod vna perfectio sit tanta, quanta est altera.

Responderi potest secundo negando minorem; commensurari enim, proprie loquendo, nil aliud est, quam vnū mensurare per applicationem alterius: sed certum est posse quem per applicationem vnus rei diuersæ naturæ ad aliam rem, & considerando quantum accedit, vel recedit à perfectione illius, mensurare perfectionem eius, hoc est scire quod habeat tantam, vel tantam perfectionem, & sic Philosophus dixit in vnoquoque prædicamento esse vnū quid, quod est mensura ac metrum reliquorum, quæ sunt in illo prædicamento: & sine dubio illud vnū est dissimilis naturæ vel omnibus reliquis, vel aliquibus, saltem ex illis.

Quod si intelligatur per commensurationem coextensio quantitatis vnus rei ad alteram sic, ut nec ex-

cedat, nec excedatur à quantitate alterius rei, etiam falsa est minor: quia res dissimiles possunt habere quantitatem perfectionis æqualem, propter rationem conclusionis; & consequenter vna quantitas ex illis potest in hoc etiam sensu commensurari per quantitatem alterius.

Possit hic merito queri quid sit perfectio rei, de qua queritur an vna species debeat habere maiorem vel minorem quam quæcumque alia species distincta. Quæ sane difficultas mihi maior est quam illa ipsa, quæ proponitur in questione & hæcenus, examinata est, & fortassis si illa declararetur, hæc facile solui posset. Respondeo autem breuiter, imprimis eam non esse perfectionem entis ut sic, quæ est bonitas ipsius de qua in Metaphysica, quia in hac omnia entia quantumuis diuersæ rationis conueniunt ita, ut quemadmodum omnes æqualiter participant ratione entis, ut sic, sic etiam æqualiter participant bonitatem eius, & quemadmodum nulla ex speciebus entis est magis ens, quam reliquæ: sic nulla est perfectior reliquis in perfectione, aut bonitate entis. Nec etiam est perfectio quanti talis molis, quia multæ species entis non habent molem quantitativam, hanc enim non habent vllæ substantiæ spirituales, verbi gratia Deus, Angeli, animæ rationales, nec accidentia vlla spiritualia. Est ergo conducentia rei in ordine ad bonum vniuersi, seu illa ratio ob quam aliquid est magis vel minus appetibile quam aliud. Cuius exactiorem notitiam relinquo ad materiam de Trinitate ubi agitur de perfectionibus relationum diuinarum, neque enim hic amplius de ea discurre licet, ubi hæc ipsa addenda erant ad supplendam lacunam quæ ex distributione Typographi in secunda impressione accidisset, nisi hæc proponerem.

DISPUTATIO VI.

De Indiuiduo seu singulari.

VIA Porphyrius in eodem capite, quo egit de specie, egit etiam de indiuiduo, seu singulari, (idem enim per vtrumque nomen in hoc tractatu ab authoribus communiter intelligitur) & quia etiam indiuiduum est correlatiuum, & inferius speciei prædicabilis, sicut species est correlatiuum generis; ideo tam conuenienter ac necessario de ipso post speciem, ac de specie post genus, tractandum videbatur. Quia autem duplex est consideratio indiuidui, vna metaphysica, qua consideratur secundum se, & prædicata sibi conuenientia independentem ab operationibus intellectus, aut ab ordine ad illas operationes, præsertim illas, quibus indiuiduum possit prædicari, aut non prædicari de aliquo: Altera consideratio est logica, qua consideratur cum ordine ad illas operationes: Prius agemus de indiuiduo secundum priorem considerationem, & postea secundum posteriorem.

QVÆSTIO I.

Quid est Indiuiduum metaphysicum, seu primò intentionaliter consideratum.

2. **P**orphyrius duas dedit indiuidui definitiones. Prima est quod sit illud, quod de vno solo prædicari potest, quæ descriptio cum sit indiuidui secundo intentionaliter accepti ad questionem vltimam. num. 93. referenda est. Secunda descriptio est quod indiuiduum sit illud quod ex proprietatibus consistit, quarum collectio nunquam in alio eadem erit. Has autem proprietates Boetius comprehendit hoc versu: *Forma, figura, locus, stirps, nomen, patria, tempus*. Itaque iuxta hoc, indiuiduum, seu singulare determinatum ac distinctum numero à quacumque alia re, erit quicquid habet determinatam aliquam formam, ut verbi gratia talem proportionatam dispositionem colorum, talem determina-

Dux Indi-
uidui
descri-
ptiones.